

Locuinta Redactorului

si

Cancelaria Redactiunii

in

Strada tragatorului [Lő-
vésztőre], Nr. 8.

Scrisorile neîncercate nu se voru
primi decât numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articlii trimisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va est Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 " " "
Pre anulu întregu . 12 " " "

Pentru Romanii:

pre a. întregu 30 Fr. = 30 Lei n.
6 luna 15 " = 15 " "
3 " 8 " = 8 " "

Pentru inserțiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taos'a tim-
brale pentru fișeoc-care publica-
tiune separată. In locul deschis
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Una demintre.

Mai tote diurierele guvernamentali si unele si d'ntre cele opusitiunali, precum foia oficiala magiara „Buda-pesti Közlöny”, „Pester Lloyd”, „Pesti Napló”, „Esti lap”, „Ellenör”, etc. publica-
ra in numerii loru de la 30. novembre a demanetia urmatorei'a demintre:

„Ionu Porutiu, redactorele respundietoriu alu diuariului politicu „Federatiunea”, se exprima ieri, cu ocaziunea pertratarii procesului de presa intentatu contra lui de procurorulu generalu, vorbindu intre altele si despre legea municipala, in urmatoreiulu modu: „Acesta lege fu respinsa de intreaga opusetiunea magiara precum si de deputatii romani, fara deosebire de partita asié câtu, in urm'a acestei solidaritati a deputatoru romani, insu-si presedintele camerei, Paulu Somssich, a dechiaratu unu deputatu romanu de parti'a guvernamentale: „Bine v'ati portatu; d'nea asié romanu, nece eu n'asié fi lucratu altmintre.” D'in locu competinte suntemu rogati — adangu tote diurnalele mentionate — a comunica, ca partea acestei dechiaratiuni a lui Ionu Porutiu, relativa la Paulu Somssich, este cu totul nefundata.

Facia cu acesta demintre oficiala, me sentiescu indetoratu a dechiará si eu, pentru justificarea mea, ca cuvintele Dlui Paulu Somssich, presedinte alu camerei magiare, adresate respectivulu deputatu romanu in caus'a legii municipali, nu sunt nece decâtu inventiunea mea.

Ionu Porutiu.

De pre campulu resbelului.

Marea lupta, ce se accepta la fluviulu Loire, inca totu nu s'a imtemplatu, ca ci celu putienu pana in momentul presinte nu ni-a venit nece una scire in acesta privintia. Cu tote aceste inse nu incapa nece una indoiala, ca multu acceptat'a lupta decidietoria se va poté imtemplá in totu momentulu, si acest'a cu atatu mai v'ertosu, cu câtu armatele ambeloru parti belligerante stáu degiá de mai lungu tempu facia un'a de alta, si accepta cu nerabdare momentulu decidietoriu. — Pre cum se vede d'in scirile venite, armat'a franceza de la Loire a luat' mai antáu ofensiv'a contra armatei principelui Fridericu Carolu, carea statiuná la Montargis. Si anume, dupa telegramulu regescu d'in 28. nov., publicatu in numerulu trecutulu alu diuariului nostru, principele Fridericu Carolu fu atacatu de francesi in diu'a mai susu mentiunata, si estu modu s'a vediatu constrinsu a se concentra, respective a se retrage la Beanne-la-Roland, care jace pre drumulu d'ntre Montargis si Pithiviers, in departare nordu-ostica de siese mile de la Orléans. — Numitululu telegramu ni mai spuue, ca la acesta lupta a participatu si regele prusescu, carele intari armat'a principelui Fridericu Carolu cu divisiunea 5 de infanteria si cu divisiunea prima de cavaleria. Lupt'a a duratu pana la cinci ore sera, si numai intunereculu noptii scapá pre nemti de persecutiunile francesilor; cu ocaziunea acestei lupte, armat'a prusesca a perdutu, dupa propri'a marturisire a nemtiloru, aproape la 1000 fetiori, unu numeru ce la totu casulu pare a fi forte micu. De altmintrelea sperámu, ca preste putienu scirile franceze ni voru aduce raporturi mai detaiate si esacte despre perderea d'in 28. novembre a nemtiloru.

Cátu despre trupele franceze de la Amiens, scirile prusesci ni comunica ca acele se tragu spre nordu, prin urmare in directiunea câtra cetatea Lille. La totu casulu era mai avantajosulu pentru francesi, daca trupele loru s'aru fi retrasu de la Amiens spre Rouen, pentru ca acolo se se fia impreunatu cu poterile armate d'in Bretagne. De altmintrelea e forte probabilu, ca in lupt'a de la Amiens a participatu numai unu corpu micu d'in armat'a generalului Farré, grosulu carei-a se afla la cetatea Lille, in numeru aproape la 100,000 fetiori.

Conformu sciriloru mai recinti, garnison'a d'in Parisu consiste d'in 500,000 fetiori, intre cari

se afla degiá 200,000 ope capabile pentru operatiuni. In departementulu vogesiloru si in giurulu cetatiloru d'in ostulu Franciei s'a arangiatu unu resbelu de guerilla forte vehementu, era sudulu, cu cetatile Toulon, Marseille, Toulouse si Bordeaux, creeza in continuu rezerva si procura materialu pentru armate, pre cum nu s'a mai imtemplatu nece-una-data. In provinci'a Bretagne, generalulu supremu Kératry comandeza, asié d'icundu, simburele trupeloru franceze, cari se immultiescu pre tota diu'a cu una rapediune atatu de mare, incátu trebui se i se tramita una multime de oficeri marinari pentru implerea cadreloru in armata. Considerandu, in fine, ca armat'a franceza, concentrata in giurulu cetatii Orléans, numera degiá cu prim'a lunei lui decembrie 180,000 fetiori, fiasce-cine trebuie se se convinga, ca situatiunea militara a Franciei se amelioraza in mesur'a, in care armat'a prusesca devine in pusetiune totu mai seriosa si critica; de unde urmeza pre naturalu, ca scirile nemtiesci despre lupte si invingeri gloriose trebuiescu primite numai cu rezerva mare.

Asié, unu telegramu d'in Versailles comunica, ca trupele franceze, batute la Amiens, fugu in dissolutiune deplina spre nordu, fiindu persecutate de poterile armate nemtiesci. — Dupa glorios'a lupta a corpului 10. de armata, imtemplata in 28. nov., inamiculu, respective francesii continua a se retrage mai departe. Cu privire la susu mentiunat'a lupta d'in 28. novembre, numitululu telegramu nemtiescu anuncia, ca partea cea mai mare a armatei franceze de la Loire fu nimicita. Inamiculu (francesii) laea pre campulu luptei aproape la 1000 morti, si a perdutu 1600 prisionieri nevulnerati; câtu despre perderile nemtiloru, acele se urca la unu tunu si la 1000 morti si raniti, intre cari sunt putieni oficeri.

Altu telegramu prusescu d'in Versailles, datatu d'in 30. nov., ni aduce urmatorele sciri: Dupa ce corpulu alu siese-lea de armata a fostu respinsu ieri mai multe atacuri, forturile de la Parisu au sustienutu unu focu forte vehementu. Inamiculu desvoltá asta-di demanetia poteri armate forte considerabile intre Sein'a si Marne, facundu totodata demonstratiuni in diferite puncte a le cetatii. La 11 ore, inamiculu atacá cu trupele sale pusetiunile nostre de acolo, si dupa ace'a se desvoltá una lupta forte viua. In acesta lupta au participatu d'in partea nostra mai alesu divisiunea württembergiana, dupa ace'a una parte mare d'in corpulu alu 12. de armata, pre cum si parti d'in corpulu de armata alu 2. si 6. Lupt'a a duratu pana la 6 ore ser'a, candu trupele nostre victoriose au fostu respinsu pre inamicu pre întreaga lini'a.

In unu telegramu d'in Versailles, cu datulu 30. nov., regele telegrefeaza regiinei urmatorele: Asta-di se imtemplara erumperi mari contra württembergianiloru in directiune ostica, si contra sasoniloru la Bonneuil-sur-Marne, Champigny si la Villiers, cari fure ocupate de inamicu, si le poturamu reocupa numai ser'a cu ajutoriulu brigadei a sietea. Totodata s'aru mai facutu nesce erumperi mice la St. Denis, in directiune nordu-ostica, contra gardei si a corpului 4. de armat'a. — Nu am potutu est d'in Versailles, d'ice regele, de orace trebuiá se fiu in centru. — Se pare, ca inamiculu a contatu la invingerea de la Orléans, pentru a est inaintea invingatoriului, ce'a ce inse nu i-a succesu.

Scirile d'in Parisu, datate d'in 30. nov. si sosite la Tours in 1. dec., prin balonu, spunu: Proclamatiunea generalului Trochu face respundietori pentru sangele ce se va versá pre acei-a, a caroru-a egoismu infamulu calca in pitiore civilisatiunea moderna si dreptatea. — Proclamatiunea generalului Ducrot d'ice: Joru, ca me voi reintorce la Parisu numai mortu séu ca invingatori. — Ieri (29. nov.) s'aru inceputu operatiunile ofensive; gar'a câlii ferate de la Choisy fu luata cu asaltu; totodata asta-di si in noptea trecuta s'a facutu una erumpere câtra Hay, fiindu insocita de una canonada continua. Generalulu Ducrot a

trecutu asta-di preste fluviulu Marne; lupt'a principala a avutu locu intre Champigny si Brietvilliers. Trupele franceze au trecut preste Marne pre optu poduri, si ser'a si-au tienutu pusetiunile pre totu cerculu Parisului. Lupt'a fu spriginita de unu focu de artilleria terribilu, de tunurile de pre náile, cari se afláu pre fluviule Sein'a si Marne. Aprosimativu s'aru vulneratu 2000 francoesi; era perderile prusiloru sunt forte mari.

Unu telegramu oficialu d'in Stuttgart specifica numai perderile württembergianiloru la 6 oficeri morti, 34 vulnerati si la 700 fetiori morti, de unde se vede, ca lupt'a a fostu forte sangerosa.

Dupa scirile oficiali d'in Tours, datate d'in 1. decembrie, mai multe companie d'in corpulu voluntariloru d'in vogesi s'aru luptatu la Nuits, in 30. nov., cu succesu stralucitu. Prusii au parasitu arondissementulu Vendome. Se asigura, ca inamiculu a parasitu degiá si cetatile Cloyes, Chateaudun si Chateaufort. In 30., prusii atacara de doue ori cetatea Mezières. La fluviulu Loire, inamiculu fu batutu in una lupta de noue ore.

Firulu electricu ni-aduse, in 3. dec., urmatorele sciri importante de pre campulu resbelului: Tours, 2. dec. (oficialu.) Conformu instructiuniloru primite de la ministeriulu de resbelu, armat'a de la Loire incepu ieri miscarea staverita; inceputulu operatiuniloru fu favoritoriu; corpulu alu 16. de armata, comandatu de generalulu Ciany, dede in 1. dec., in aripa sa stanga de la Guillonville pana la Terminier, de una pusetiune tare a inamicului; dupa una lupta de siese ore trupele franceze ocupara cu baionet'a primele pusetiuni ale inamicului, dupa ace'a comunitatile Bonneville, Villepleau si Faverolles. Perderile inamicului sunt enorme, er'a le nostre mice; se aducu in continuu prisionieri. Inamiculu s'a retrasu la Loigny, si Chateau. Generalulu Ciany incunosciuntia pre militarii sei despre important'a scire relativa la erumperea d'in Parisu.

Dupa alte sciri d'in Tours, armat'a franceza de la Loire a eluptatu, in 1. dec., succese importante contra aripei drepte a armatei prusesci. Diuariulu francesu „Moniteur” comunica, ca generalulu Garibaldi a respinsu, in 1. l. c., pre prusi d'in doue pusetiuni insemnate, in tienutulu de la Autun.

Magiarii si conflictulu russo-turcescu.

Magiarii sunt pusi prin conflictulu russo-turcescu intr'una stare de agitatie si estase necredita. Daca s'aru face tote dupa voi'a loru, ar trebui se indicámu numai decâtu resbelu Russiei si, intre sunetele mersului Rakóczi-anu si punerea in frunte a honvediloru, ar trebui, fara amênare, se intrámu in Russi'a.

Magiarii sunt unu poporu d'unu temperamentu forte sanguinicu, si sentimentulu loru vagu, care li spune, ca panslavismulu rusescu este celu mai mare periclu pentru natiunalitatea loru, i duce acuma inainte. Ei sunt gat'a acuma spre tote contra Russiei, ei voru votá tote, voru aprobá tote, de si este cunoscutu ca, cu ace'a-si caldura cu carea voteza contributiunile, le refusa atunci, candu este vorb'a de solvire.

Inse nu cu asemene patime se apera interesele unui statu. Daca n'amu poté se opunemu Russiei eleminte mai tari si mai persistenti decâtu magiarii, precum germanii, polonii, romanii, cehii, serbii, etc., ar fi reu de noi; prin urmare, nu este trebuintia d'a ne arunca in braciile unei politici specifice magiare, a carei-a tendintia este a crea una Magyaria-mare.

Daca magiarii n'aru fi atatu de egoisti, aru lucrá, pre de una parte, d'in tote poterile, ca politica de impacare se se pota realizá in Cisaltania; era, de alta parte, s'aru nesu d'a se intielege cu diferitele natiuni d'in Ungaria; magiarii aru trebui, in fine, se tinda mana de fratetate romaniloru si poporeloru slave d'in Ungaria si se nu li denege drepturile ce li competu.

Magiarii se inșiela, crediendu ca numai ei

singuri de sine voru poté face ce-va in Orientu si numai singuru cu mediu-locele de cari dispunu. Magiarismulu singuru este forte debilu; elu ar' fi sfarimatu ca unu graunte intre doue pietre de mora.

Numai in aliantia cu cele-lalte popore se pote efectua aপরera comune. Numai in contielegere cu natiunile-sorori potu magiarii se privesca viitoriulu in facia. („Osten.“)

Pertratarea processului de presa contr'a „Federat.“

in 29. nov. inaintea camerei juratiloru d'in Pesta

Discursulu de aপরera

pronunciata de

Ionu Porutiu

(Fine.)*

Este ore de trebuintia, se vi mentiunezu, domniloru jurati, asié numitele „jura regalia minora“ cari, spre daun'a binelui publicu, sunt inca si asta di, candu intonamu egalitatea si fratietatea, in monopoliulu aristocraticei? Căta nemultiamire jace in aceste privilegii injuste, cari sunt inca in vigore pretotindene la noi! N'am avutu eu dara dreptulu, ba chiaru si detorintia că, ca romanu, care am misiunea d'a tiené inaintea ochiloru mei, in diurnalulu redactatu de mine, mai vertosu interesele romaniloru, — intreb'u, n'am avutu eu dreptulu si totodata detorintia d'a trage atentia guvernului la nemultiamirea romaniloru? Séu ce? Daca, in tempu de pace, tier'a este nemultiamita in intrulu séu, pote-se ore sperá că, in tempu de periclu, nu va lipsi entusiasmulu, contielegerea, sentimentulu patrioticu si aপরera spre sacrificie? Sum eu ore culpabilu, daca am constatatu existintia legiloru, cari vatema pre natiunea romana, si a caroru-a stramutare este reclamata de totu fiulu natiunei romane?

Ce se d'cu despre legea municipale, carea suprime ori-ce guvernare autonoma; carea face d'in fia-care plutocratu căte unu guvernatoriu permanentu in comitate, si, in fine, carea, ca cea mai injusta lege, a fostu respinsa nu numai de intrega opusetiunea, ci si de toti deputatii cari au votat; asié cătu inusu si prevezutu de unu Somssich, se despartu de partia guvernamentale si se unu cu partia opozitiunii; asié cătu jurati portatu; daca asié si inaintea d'eu a fostu altmintre! N'am avutu eu dara dreptulu d'a intrebá, ca aপরá-voru ore romanii cu sangele loru nisce legi, cari li denega existintia natiunale, li periclitata dezvoltarea spirituale si nu li asecura buna-starea materiale; nisce legi, contr'a caroru-a au luptatu neincetatu pre cale constitutiunale? Daca Dlu procuroru generalu voiesce a pedepsi inca si asemene intrebări innoçente, apoi trebuie se dubitezu, că domni'a-sa ar' avé idea chiara despre libertate, despre libertatea pressei, si cum acést'a pote se implinesca chiamarea sa. După una interpretatiune logica, intrebările puse in articolulu meu incriminatu potu se esprime d'ificultate séu d'ubi, dar' nu potu fi nece una data provocare la nesupunere contr'a autoritatiloru legali. Au, este dora siguru Dlu procuroru generalu, că legile memorate voru mantui tier'a in tempu de periclu? Cătu pentru mine, eu dubitezu; si acést'a este caus'a, că am adresatu guvernului căte-va intrebări pre tempulu, candu cerjulu Europei incepu a se innorá, si pre cari intrebări asié tiené de consultu a le repeti inca si asta di candu, precum se vedé. Dlu Gorceacovu voiesce a pune in miscare Orientulu, pentru a si impleni unele dorintie ambitioase, pote, chiaru spre perirea nostra. Inse nu voiu depinge aci viitorurile ce se potu nasce in Orientu, că-çi Dlu procuroru generalu ar' compune si d'in acést'a impreçiturare una alta acusatune, afirmandu pote, că voiescu a terrorisá consciintia Dneloru Vostre.

Voiu trece, in fine, la una alta cestiune, carea de siguru este de cea mai mare importantia pentru linișcirea natiunei romane, intielegu cestiunea Transilvaniei. Caus'a, că acést'a cestiune nu s'a rezolvitu inca asié, precum cere interesulu comunu alu natiunei romane si alu celei magiare, este nu numai guvernulu magiaru ci si acei schmerlinghiani servili, — cu dorere esprimu aceste cuvinte despre unii conationali ai mei, — cari in a. 1863/4, in diet'a de la Sabiu, si-au batutu jocu de natiunea mea, portandu o in Reichsrath-ulu d'in Vien'a si aducundu legi sancționate de Majestatea Sa, in cari legi, mai tardu, ei insi si au aruncatu cu tibia, inchinandu-se éra-si, cu acelu a-si servilismu, inaintea ministeriului lui Andrássy, outrierandu prin acést'a procedura a loru sentimentulu de dreptu si credintia in dreptu si dreptate a natiunei romane si a celor-lalte natiuni d'in Transilvania, si cari, in locu d'a lamuri cu sinceritate pre guvernulu magiaru despre referintiele adeverate d'in Transilvania, fideli trecutulu loru, au vénatu numai oficiu si nu s'au ingrigitu decătu de interesele loru proprie, d'icundu

intru sine: „Après moi le déluge!“ Intr'adeveru, mare dilaviu, nemultiamire si confusiune au lasatu dupa sine in nefericit'a Transilvania acesti schmerlinghiani. Guvernulu magiaru cunoșce asta-di pre-bine situatiunea deplorable a acestei tiere, că-çi altmintre-a nu o-ar' tiené in stare de asediu si nu ar' fi acolo comissariulu regescu, Dlu conte Emanuili Pécsy, cu putere discretiunaria; intr'adeveru, in Transilvania nu este asta-di neci constitutiune neci lege, ci numai putere discretiunaria si arbitriu, asié că romanii, vedindu-se eschisi cu totulu d'in terrenulu legalu, s'au retrasu, incredintandu-se tempulu, care vindeca tote relele. Ei bine! Acést'a situatiune a Transilvaniei pote se fia ore de bunu auguriu pentru natiunea romana si cea magiara cari, considerandu pusetiunea loru, aru trebui se traiesca in contielegere buna? D'in partea mea, eu tienu acést'a situatiune de periculosa si, de-si cu puteri debile, dar' totu-de-un'a cu intentiune curata, am demonstratu smintele si omisiunile guvernului magiaru; am cerutu, ca romanii d'in Transilvania se fia ascultati si impacati, ca asié se delature situatiunea forciata si arbitraria, se se restitu armonia si se dispara d'intre noi discordia si neintielegerea.

D'in tote aceste se pote vedé, domniloru jurati, că in articolulu meu, eu n'am facutu de cătu am atrasu atentia guvernului magiaru la existintia unor legi periculose, cari vatema natiunea romana si i ataca drepturile inalienabile; se pote vedé, că eu n'am provocatu nece cu unu cuventu pre romani d'a denegá obligatiunea loru militare si d'a nu se supune auctoritatiloru legali, ci că am constatatu numai fapte, cari, in tempu de periclu, chiaru aru ingreună séu aru face dubiosa implenirea acestei obligatiuni a loru; se pote vedé, că eu mi-am facutu numai una detorintia sincera facia cu guvernulu magiaru, in interesulu armoniei intre natiunea romana si cea magiara, accentuandu, încătu am potutu cu energia, planșorile romaniloru; da, domniloru, eu sum atătu de convinsu despre implenirea detorintiei mele, încătu, daca s'ar' aflá vre-unu romanu care ar' vorbi altmintre, l'asié numi séu miciosu, séu ignorantu, lasiu séu interesatu, care nu voiesce nece binele natiunei romane nece alu celei magiare, séu, daca lu si voiesce, lu sacrifica si este gat'a ori-candu a-lu sacrifica intereselor sale; se pote vedé, in fine, domniloru jurati, că intentiunea exprimata in articolulu meu nu are altu scopu decătu delaturarea nemultiamirei romaniloru, binele comunu si contielegerea intre natiunea romana si cea magiara, dar' nece de cătu provocarea romaniloru d'a nu se submite auctoritatii legali.

Domniloru jurati!
Precum d'sei la inceputulu discursului meu, ori-cătu de delicata se-mi fia pusetiunea d'a aপরá drepturile natiunei romane inaintea unui juriu magiaru, incredintandu-me in iubirea de dreptate a DVostre, am vorbitu sinceru.

Se pote că se voru fi aflandu unii între DVostre, domniloru jurati, cari nu au avutu ocaziunea d'a poté cunoșce tote referintiele ce am tratatu aci pentru a-mi aপরá articolulu acusat, si cari, prin urmare, nu voru poté aপরá in destulu argumintele mele; inse, convinsu că, precum in articolulu meu, asié si cu ocaziunea de facia n'am avutu alt'a in vedere decătu binele comunu, salutea publica si, mai vertosu efectuirea bunei conciliatori in natiunea romana si magiara, — o mai repetu, — am vorbitu sinceru si francu, fără a dissimulá séu a intortocă ce-va.

De-si sum romanu si ca atare mi-am implenitu una misiune grea inaintea DVostre, nu ve rogu, domniloru jurati, ca se aveti ce-va consideratiune pentru mine, cu tote că mi-iubescu libertatea; rögarea mea simpla este că, ca cetatiani liberi si in casulu presentu jurati, se enunciatu sentintia DVostre numai singuru dupa consciintia rigorosa si obiectiva a DVostre. Chiaru de voiu fi condamnatu, consciintia mea va fi leniscita, că-çi eu mi-am implenitu una detorintia santa nu numai, cu deosebire, cătra natiunea mea, ci chiaru si cătra cea magiara, aretandu guvernului si opiiunei publice acele legi periculose, cari impedece bun'a intielegere între natiunea romana si cea magiara; consciintia mea va fi leniscita, că-çi mi-am manifestatu sinceru fidelitatea si iubirea cătra natiunea mea, ce nu pote nimene se refuse, fără d'a merita disprețulu fia-carui omu onestu; — d'in contr'a, daca veti absolvi articolulu meu de ori-ce acusatune, veti indicá guvernului calea d'a luá una pusetiune conciliatori nu numai facia cu natiunea romana, ci si cu cele-lalte natiuni oprimate d'in tiera, ca asié se se pota restitu indestulirea generale, armonia si aliantia interna, atătu de necesarie pentru evenimentele ce paru a se pregati in Orientu.

Dupa aceste luá cuventulu de aপরera dnulu advocatu si deputatu dietale, Emericu Basiliu Stanescu, si tienu urmatoriulu discursu:

Onorabilu juriu!

In caus'a subversante, la acusatune d'lu procuroru generalu, acusatulu a respunsu degiá atătu de chiaru si meritorialu, cătu mie, ca aপরatoriulu séu, abié mi-remase trebuintia de a mai adauge putine observări d'in punctu de vedere politicu si juridicu.

Onorabile scaunu de jurati!

Dnulu procuroru in actulu séu de acusatune, ce l'a prezentatu, precum si in vorbirea sa de asta-di, acusa partea mea in modu forte gravu, dar' totu-de-odata si forte injustu; lu acusa a nune, ca-si cum, prin articolulu incriminatu ar fi agitat pre romani in contr'a superioritatei legali, carea e guvernulu, si prin urmare in contr'a patriei si in contr'a natiunei magiare, chiaru atuncu, candu erupse batalia borusa-francesa, va se dica candu patria nostra, in mediu-loculu aceloru mominte critice, inca potea, pre usioru, se fia atacata de cutare putere esterna. Dreptu-ce, insusindu-i intentiune criminala, lu face culpabile pentru delictulu de pressa d'in § ulu 6. alu legi de pressa.

In resumatu dara, pondulu acusatune cade pre contientulu articolulu incriminatu, si pre tempulu si ocaziunea, candu acela fu comunicatu.

Deci voiu avé se observu si eu acést'a impartire.

La cea d'antia inse este trebuintia, domni mei, si inca trebuintia mare, a ceró si forma, in care mentiunatul articulu a fostu redactatu si comunicatu, că-çi „qui bene distinguit, bene docet.“

Onorabile juriu!

Dlu autoru inculpatu a desfasuratu cu de a manuntulu motivele d'in cari a manocatu la scrierea articolulu séu.

Si, vedeti, motivele lui sunt sincere si drepte.

A datu-o pre facia, că legile cardinali de natur'a dreptului publicu, căte numai s'au facutu in era acést'a constitutiunale, si cari dinsulu le-a numitu in articolulu incriminatu, tote servescu in defavorulu natiunitatiloru nemagiare, si in specie alu natiunei romane.

Au, — ca se nu mai repetescu cele dese de incusatulu, — p. e. uniunea Transilvaniei, care de altmintre inca e numai ilusoria, nu s'a pronunțiatu „de nobis sine nobis?“ nu s'a fortiatu prin ignorarea cea mai pregnante a romaniloru? si chiaru pentru acést'a una asta-feliu de procedura provocatori ore nu va vatamá purerea sentiulu de dreptu alu natiunei romane?

(Va urmá.)

Lupt'a de la Amiens.

Dinariulu francesu „Echo du Nord“ publica urmatoriele raporturi oficiali despre primele lupte, intemperate in jurulu cetatii Amiens:

Abié ce s'a fostu formatu armat'a de nordu, ea a si avutu numai decătu una lupta mica, carea face onore teneriloru nostri militari.

Brigada a trei. a. postata in Villers-Bretonneux, d'inaintea fluviulu Somme, intreprinse, in 24. nov., una explorare contr'a pusetiuniloru ocupate de prusi. Acést'a brigada, constatatoria d'in infanteria de linia, garde mobile si d'in unu batalionu infanteria de marina, explorá padurile, cari domineza La Huce, si se aradica preste tienutul muntosu de la Amiens spre Rouen. Ajungundu pre aradicatur'a satelor d'intre Beaucourt si Mezière, trupele nostre dadera preste inamicu, care érá proveditu cu sianturi tari, in un'a d'in padurile ce se estindeá de-a-lungulu drumului.

Ajutate de artilleria, ocupara numai decătu tote pusetiunile prusiloru, respingundu-i pana la Quesnel, in departare de 4 kilometre.

Conformu usului loru barbaru, prusii aprinsera unu satu, in care arsera mai multe case, si dupa acést'a se oprira numai in Bouchoir, una mila buna de acolo. Ei dusera cu sine siette cara cu morti, af-ra de cei ingropati in Quesnel, precum si una multime de raniti.

Soldatii nostri s'au reintorsu in pusetiunile loru; ei au perdu tu numai 14 morti, intre cari unu oficiaru, si 30-35 raniti. — Regimentulu de infanteria marina fu mai tare ingagiatu. — D'in partea nostra s'au luptatu 1200 fetiori contr'a 2000 prusi.

Acestu succesu a insufiatu curagiu mare trupelor armatei de nordu, ale carei-a avangarde ucidu pre tota diu'a mai multi fetiori d'in armat'a pruseca.

De locu in demaneti'a urmatoria, una vigilia ucise diece ulani la podulu călii ferate de langa Marcellave. Totu in acést'a dina, una compania d'in batalionulu alu 20. de venatori imprasciá mai multi oficiari inimici d'in Mezières, cari trebuira se fuga cu rapediune mare in tote partile.

In 26. nov. s'a intemplat in Boves si Gentelles alta lupta. Prusii, cari nelinisceau posturile francese, fure respinsi cu perderi mari, fără ca se fia fostu de lipsa a puscă cu tunurile; inse in privintia acestei afaceri lipsecu inca detaiurile.

„Echo du Nord“ publica, cu privire la lupt'a de la Amiens urmatoriulu telegramu de la prefectura d'in Lille: Comissariulu aপরera comunica cu parere de reu constatatiloru séi, că partea corpului de armata 22., carea aপরá citadel'a Amiens, fu atacata ieri, domineca, pre intreg'a linia, de una putere inamica prevalenta. — Lupt'a durá multu si fu forte inversiunata. La 7 ore si 25 minute, generalulu Farré telegrafá: „Pana la 4', ore lupt'a s'a sustienutu bine. La 7 ore am trebuit, facia de puterea prevalenta, se parasescu cetatea Villers-Bretonneux.“

*) Vedi Nr. trecutu alu „Fed.“

Prefectul inse, d'in partea sa anuncia: Soldatii de marina s'au portatu la Dury de minune bine. Pre la 2 ore demaneti'a inse soai scirea ca, in urm'a unui consiliu de rebelu, conducatorii au aflatu de bine a nu mai amena retragerea. Detaliurile despre faptele principale d'in acesta di, precum si despre perderile nostre, lipsescu inca; atata inse scimu, ca batalioanele gardelor mobile au suferitu putienu.

Totu cu privire la acesta afacere cetimu in „Curierulu passului de Calais“ urmatoriele sciri d'in Arras, 28. novembre: Armat'a de nordu s'a luptatu ieri tota diu'a in giurulu cetatii Amiens, Boves, Saleux si Villers-Brettonneux; fiindu inse atacata de una putere multu mai considerabile, a trebuitu se se retraga spre Corbie si Amiens. Este bine provieduta cu artileria. — Lupt'a are se se incepa asta-di era. Se pare, ca armat'a, in retragerea sa, si-a luat calea preste Doullens.

Proclamatia de despartire a prefectului d'in Somme suna: „Cetatiiani, rondulu loviriloru sortei a ajunsu si pana la noi. Pre langa tote incordarile mele, citadel'a Amiens a cadiutu in manele inamicului. Comitetulu de apanare a decretatu retragerea armatei si desarmarea gardel' natiunale. Trebuie se ve parasescu, inse pentru a ve revede catu mai curundu. Remaneti fideli si plini de incredere, si Frantia se va salva. Traiesca Frantia, raiesca republic'a.“

Zürich, in 28. nov. 1870.

Domnule Redactoru!

Studentii romani de la instituttele superioare de invetiamentu d'in locu, sentiendu lips'a unei institutii, carea le-ar' pute oferi midi-locele de a se informa despre productele cele mai noue culesse pre campulu literaturii romane, pre cum si, in a 2-a linea, despre evenimentele politice ce viitorulu rezervza patriei nostre, au ereditu a imple lacun'a acesta, dupa esemplulu confratiloru de pre la alte universitati si academie, prin formarea unei societati de lectura.

Idea acesta se si realisa, dupa mai multe intruniri premerse, la inceputulu anului scol. 1869/70. — Lips'a unui numeru mai insemnatu de membri, pre cum si alte cause de o natura mai secundaria a impede catu inse mai totu sporiulu ce se accepta cu dreptu cuventu de la o asemenea societate, si astfelu membrii acestei a se veduira marginiti in decursulu semestrului primu la o activitate mai restrinsa.

Indata inse dupa inmultirea numerului membriloru, si dupa elucrarea statutelor, ce ni permitem a Vi le present'a aici cu rogarea de a le publica in stimabilulu DVostre diurnal, — zelulu membriloru si-lua unu aventu imbucuratori, si societatea primu caracterulu ce i se cuvina.

De-si societatea nu dispune pana acum de tote midi-locele necesarie, ce se pretindu de la o astfelu de institutie, totu-si nu credem a ne insiel'a, daca ni permitem a ne exprima sperantia, ca prin zelu si jertfa vomu ajunge in curenda a nu ne rusna de institutia ce amu chiamatu in vietia.

Inceputulu este facutu, si rezultatele culesse pana acum'a nu sunt de natura de a ne altera in acceptarea nostra.

I. V. Cantacusin, presedinte.

C. Barbes, secretariu.

Statutele societatii romane „Junimea“ d'in Zürich.

Numele si scopulu societatii.

§. 1. Societatea romaniloru d'in Zürich porta numele „Junimea“, si are de scopu castigarea de cunoscintie atatu despre limb'a, catu si despre literatur'a romana.

§. 2. Spre realizarea acestui scopu se voru tieni prelegeri scientifice si literarie in limb'a romana, eschidindu-se totu ce ar' tai'a in sfera politice moderne si a religiunei.

§. 3. Se va intemeia o biblioteca, si se va abon'a cea mai mare parte d'in foiele periodice romane.

Despre membrii societatii

§. 4. Membrii societatii se impartu in membri ordinari si membri onorari.

§. 5. Membri ordinari potu fi numai romani.

§. 6. Membri onorari potu fi toti acei-a:

- carii si-au casigatu merite pentru societate;
- carii au facutu odata parte d'in societate ca membri ordinari.

Admiterea membriloru, atatu ordinari catu si onorari, se face de catra majoritatea societatii.

§. 8. Nici unu membru ordinariu nu are voia de a face parte ca membru ordinariu d'in vr'o alta societate straina.

Despre drepturile si detorintele membriloru.

§. 9. Fia-care membru ordinariu este detoriu:

- a veni regulatu la siedintie;

b) a corespunde §. 2.;

c) a solvi o taca lunaria, care la inceputu fiindu voluntara, remane ficsa;

d) de a plati in casu de esire, fara anuciare premersa, taca pre 6 lune;

e) a observa in afara o astu-feliu de portare, incatu se nu compromita societatea.

§. 10. Fia-care membru ordinariu are dreptulu:

a) de a face propuneri relative la prosperarea societatii;

b) de alegere activa si pasiva;

c) de a se folosi de bibliotec'a societatii (findu toto-data si respundietoriu pentru orice dauna causata);

d) de a se informa despre starea cassei si a acteloru societatii in presintia unui membru d'in comitetu.

§. 11. Membrii onorari au dreptulu:

a) de a se folosi de bibliotec'a societatii;

b) de a lua parte la siedintie si cu votu consultativu la discutii.

Despre siedintie.

§. 12. Societatea va tieni in fia-care luna 2 siedintie si anume in sambet'a d'antatu dupa 1 si 15 a fia-carei lune.

§. 13. In fia-care siedintia se va ceti si autentica procesulu verbalu alu siedintiei premerse.

§. 14. In fia-care siedintia se va tieni seu se va desbate unu discursu seu vr'o alta prelucrare corespundiatia scopulu societatii.

Despre comitetulu societatii.

§. 15. Comitetulu se alege prin majoritate de voturi d'intre membrii ordinari.

§. 16. Comitetulu consta d'intr'unu presedinte, vice-presedinte si unu secretariu, si se alege pentru 6 lune.

§. 17. Vice-presedintele se va ingrigi toto-data de casa, si secretariulu de bibliotec'a societatii.

§. 18. Presedintele represinta societatea in afara si subscie impreuna cu secretariulu tote actele societatii.

§. 19. Presedintele sustiene ordinea in decursulu siedintieloru.

§. 20. Presedintele pote conchiam'a in casu de urgentia o siedintia estraordinaria.

§. 21. Presedintele voteza numai in casu de egalitate de voturi.

§. 22. Vice-presedintele ca atare inlocuiesce pre presedintele in absentia acestui-a.

§. 23. Ca cassariu va administra:

a) casa societatii numai dupa conclusiunile aduse de majoritatea societatii;

b) se va ingrigi de incurgerea regulata a tacselor lunarie.

§. 24. Secretariulu ca atare:

a) va suscepe procesele verbale a le fia-carei siedintie si le va petrece in protocolulu societatii;

b) va ingrigi tote corespundientele societatii.

§. 25. Ca bibliotecariu se va ingrigi de buna starea cartiloru, diurnalorulu si brosiureloru acestei-a, portandu totodata si unu registru acuratu alu obiectelor amintite.

§. 26. La expirarea terminulu pentru activitatea comitetulu, acestu-a va asterne societatii unu raportu, dandu s'ema despre activitatea si administratiunea sa.

§. 27. Revisiunea statutelor se pote face numai la cererea a 2/3 parte d'in membrii societatii.

§. 28. In casu de disolvere, banii societatii remanu la „Associatiunea transilvana pentru cultur'a si literatura poporulu romanu“, era bibliotec'a unei societati de unu asemenea caracteru, pre cum este celu alu „Junimei.“

Gher'a, 29. nov. 1870.

Domnule Redactoru!

Nu este unu pasiu de pamentu pre teritoriu Daciei Traiane, unde se nu fia strabatutu radiele culturii si ale redesteperei natiunale; nu este coltiu de agru atatu de sterilu si rece, care, la zimbetulu dulce alu primavei, se nu scia produce alta-ce decatu polomide si maracine, si nu esiste anima de Romanu atatu de muta care, la reversatul radielor datorie de vietia a le sorului libertatei, se nu vibreze de sentiminte nobile, se nu bata pentru scopuri sublime, scopuri maretie, care se nu palpite pentru vietia si se nu aspireze la drepturi natiunale ce-i competu.

Tota lumea se misca; individii singulari intocmai ca corpurile morali; totu ce existe da semnu de vietia, si in tocmai ca o masina bine compusa lucreza neincetatu si fara repausu, lucreza spre unu scopu, care pare a fi devis'a totoruru-a.

Motorulu secului presinte: „cultura, progresu, sciintia“, eta motorulu omenimei intregi, care falcaie falnicu pre stindardulu aradicatu de ginti cu bracie unite, dandu curagiu fiasce-carui militante de a face pasi rapedi

pre calea sublima, care se numesce „calea culturii, progresulu si a sciintiei.“

Ecoulu acestei devise comune, vibretulu acestu motoru potinte strabate pre aripele celeritatii a supr'a picuriloru muntiloru celoru mai inalti intocmai precum se cufunda si in abisurile valoru celoru mai obscure; si pre unde strabate odata acesta putere magica, acolo de locu resare sementia „culturei, progresulu si a sciintiei“, sementia mortifera a tepiditatei si a regresulu dispare numai decatu.

Acestu motoru vivificatoriu a petrunsu si in anitele teologiloru romani de Gher'a, constituiti in societatea „Alexi-Sincaiana“, — ecoulu acestei devise generale a adusu in vibrare si cordele animei membriloru acestei june societati, dandu-li unu impulsu de a areta faptele lunei, ca si ei sunt atinsi de accentele acestoru cuvinte frumose si maiestose: „prograsu, sciintia si cultura.“

Da! Societatea „Alexi-Sincaiana“, prin serbarea unei siedintie publice in faci'a unui publicu elegantu si numerosu, a datu doveda in 24 nov., ca e descapta „si, cu tote ca cercustarile nu i concedu a sta in faci'a publiculu de cate ori ar' dori, ea pentru acea existe si lucra neintreruptu, si face pre altii a presupune ca, posiedindu ea suculu de vietia alu progresulu, cu timpn are se devina unu arbore potinte, sub alu carui-a acutu voru pote cresce alte ramurele tenere de speci'a societatei nostre d'in prezentu.

Sub impresiunea celei mai viue bucurie apucu condeiulu pentru a vi relata despre decursulu acestei siedintie publice, anuciata degi prin una telegrama in nrulu 115 alu diariulu „Federatiunea.“

Inse, innainte de a me demite la descrierea ei, dati-mi voia, Domnule Redactoru, se amintescu casa, pentru ce societatea nostra si-a serbatu siedintia sa publica in diu'a de 24. novembre?

Acesta este usioru de intielesu!

Diu'a de 24 nov. a fostu diu'a serbarei consistoriulu plenariu, si societatea nostra, cunoscundu sentiurile nobile, sentiurile de romanitate ale membriloru, cari avura de a compune acestu consistoriu plenariu, cunoscundu simpatia loru pentru totu, ce cuprinde in sine semburele „religiositatei si alu natiunalitatei“, si avendu de devisa: sciintia, progresu si cultura“, a profitatu de ocaziunea binevenita, de a-si face unu cascigu catu de catu in folosulu bibliotecei sale, la a carei-a inavutire si inmultire sunt tientiti ochii totoruru membriloru ei, ca la unu tesauru unicu si singularu; — si societatea neci nu s'a insielatu in combinatiunea sa, ca-ci unu numeru forte interesantu de inteligenti, atatu prenti catu si mireni, ne-au onoratu cu presentia loru, cari la rondulu seu si-au manifestatu, prin fapte marimose, interesulu loru facia cu jun'a nostra societate.

Ce'a ce inse radiu si mai tare splendorea acestei siedintie publice, a fostu o cununa destinsa de dame romane, cari prin gratiele loru au farmecatu asemenea barbatii ca junii, si cari au ascultat cu interesu vivu productiunile literarie ale diletantiloru, cu deosebire accentele frumose ale chorulu vocale, doinele si dantiurile romane, esecutate cu dexteritate pre flauta si violina.

Pre la 7 ore ser'a, sal'a curtei episcopesci era degi indesuita de unu pre frumosu numeru de ospeti, si domnulu conducatoriu si profesoru, Domnulu Nicolau Moldovanu, deschise siedintia prin una cuventare bine tiesuta, intre aplausele adunarii intregi.

Eta programulu acestei siedintie publice:

- 1) „Cuventu de deschidere“ prin D. Conducatoriu;
- 2) Chorulu vocale: „Resunetulu“ de Andr. Muresianu;
- 3) „Raportulu“ notariulu siedintieloru, Gabriele Mesesianu, despre starea societatii;
- 4) „Doin'a Monaculu de la Pitesci“, cuntu pre flauta si gitara, esecutatu de Ioanu Iuga de Selisce si Vasiliu Mihalca;
- 5) „O di senina“ poesia de Ioane Goronu, dechiamata de auctorulu;
- 6) Chorulu vocale: „Nepotii romaniloru si june de romanu sum“;
- 7) „Misiunea preutulu romanu facia cu poporulu“, disertatiune religioasa-natiunala, compusa si rostita de Nicolau Negrutiu;
- 8) „Doin'a pecurariulu si Muresian'a“, esecutate pre violina de Vasiliu Craciunescu;
- 9) „Catra unu preotu tineru“ de Iustinu Popiu, dechiamata de Vasiliu Criste;
- 10) Chorulu vocale „Imnu ocaziunale“ compusu de I. Goronu;
- 11) „Trei genii“, disertatiune istorica-natiunala, compusa si rostita de Andreiu Popu;
- 12) Quodlibet (d'in mai multe dantiuri de pre la Abrudu Brasovu, Ternave, Muresiu si Crisiu), esecutatu pre flauta de I. Iuga de Selisce, acompaniatu de V. Mihalca;
- 13) „Cuventu de inchidere“, rostitu prin Rdias, D. Stefanu Biltiu, canonicu si supra-veghiatoriu alu societatei;
- 14) Chorulu vocalu: „Ramuri de olivi uniti.“

Nu voiescu a vorbi despre interesulu, cu care a fostu urmarita esecutarea acestui programu d'in partea on. publicu; nu despre efectulu, ce aceste productiuni au escitatu in pepturile loru, ci lasu ca, in locu de cuvintele mele se vorbesca faptele.

Eta, Domn. Redactoru, rezultatulu acestei siedintie publice.

Pre candu eram se parasimu sal'a siedintiei, lu'a cuventulu Rdias. S. D. Grigoriu Moisilu, Vicariulu Naseudulu, care, prin vre-o cate-va cuvinte, lauda zelulu si progresulu acestei june societati, o indemna la lucrare continua, si si-termina cuvintele prin unu ofertu de 5 fl., datu in fo-

losula bibliotecii acestei societăți. După dînsul luă cuventul Rdiss. D. Demitriu Coroianu, Vicariulu Silvaniei, care, prin una cuvintare plina de spirit, se îndreptă cătra întregă adunarea, aducundu-i a minte că, precum ori ce societate, asié si societatea nostra numai asié va poté correspunde chiamarei sale, dacă va fi patronata si spriginita de braciile caldurose ale întregu publicului; dreptu-ace'a apeleza la întregă adunare, ca să nu pregeteze a se inserie cu totii parte de membri fundatori, parte de membri binefacatori, si cuvinteloru sale respunde prin fapta, inscriendu-se de membru fundatoru alu acestei societăți.

La aceste cuvinte curatu romanesci, întreaga adunarea erupse in aplause entusiastice, si cuvintele Rdiss. D. Demitriu Coroianu au avutu efeptulu doritu, că-ci numai decătu au incursu la cassariulu societății una suma de 96 fl. v. a. de la urmatorii prè stimati domni:

1) Rdiss. D. Demitriu Coroianu, Vic. Silvaniei, 10 fl., tac'a de membru fundatoru; 2) D. Mihaiu Bohetielu, sub-inspectoru scolaru, 10 fl.; 3) D. Simeonu Tanco, protopopu on. in Sangiorgiu, 10 fl.; 4) D. Ioane Muresianu, proprietariu in Gherla, 10 fl.; 5) D. Teodoru Indre, spiritualu in sem. Gherlanu, 10 fl.; 6) D. Eugeniu Sabo, teologu, 10 fl.; 7) Rdiss. D. Greg. Moisilu, vicariu, 5 fl.; 8) D. Ioane Papiu, protopopu, 5 fl.; 9) D. Laurentiu Mihali, protopopu, 5 fl.; 10) D. Iosifu Popu, 1 fl.; 11) D. Iosifu Doleanu, 1 fl.; 12) On. Domna Ecaterina Doleanu, 1 fl.; 13) D. Mihaiu Leményi, 1 fl.; 14) D. Ioane Galu, protopopu, 5 fl.; 15) D. Ioane Pavelea, prof. la gimn. d'în Naseudu, 1 fl.; 16) D. Alesandru Silasi, protopopu, 5 fl.; 17) D. Vasiliu Vanceai, protopopu, 2 fl.; 18) D. Ioane Muste, protopopu, 2 fl.; 19) D. Ioane Cheseli, protopopu, 1 fl.; 20) D. Antonu Brebanu, parocu, 1 fl. Sum'a totala: 96 fl. v. a.

Cugetu, că ni implinimu numai oficiulu, candu înainte de a ni inchiaia raportulu, esprimămu acestoru prè stimati domni multiamit'a cea mai cordiala a întregi societăți, urandu-li vietia îndelungata.

Gherla, in 29. nov. 1870.

Iosifu Cristea,
presiedinte.

Andrei Popu,
Notariu alu corespundintieloru.

VARIETATI.

... (tomane) s'a deschis, pre... 29. novembru. Senatulu a realesu de... no, si camera deputatiloru prè... corpuri au alesu comisiuni pentru pregatirea respunsului la discursulu de tron.

... (Una provocare la restintia.) D'în Parisu se scrie cu datulu 24. nov., că academiculu Legouvé inca se tiene de partid'a acelu-a, cari respingiu cu resolutiune ori-ce negociatiune de pace, si pledeza pentru una erumpere in masse. In una conferintia, ce a tînutu-o elu in favorulu familieloru lipsite d'în arondismentulu alu siese-lea, se exprimă astu-feliu: „Cititi tote cartile istorice, întrebati toti seclii si nu veti află nece unu esemplu, care sè arete monstruosulu faptu, că unu poporu se regnezeza si nimicesc in acelu-a-si tempu, in acelu-a-si ora. Umilirea Franciei nu pote fi rezultatulu desvoltării regeneratiunei sale. Ddieu nu conduce poporele pre una asemenea cale. De unde ni va veni ajutorulu, nu sciu, dar, precum a disu barbatulu de anima, care domnesce Parisulu, trebuie sè ne încordămu poterile, trebuie sè resistămu. Pentru ce? — voru întrebă asié numitii întielepti, pentru-ce sè resistămu, candu totu-si trebuie sè cedem? Pentru-că lucrurile neprevădute potu fi partea numai a acelu-a, care persevereza si reziste; pentru-că inamiculu concede ce-va numai celui, care reziste; pentru-că onorea este numai a acelu-a, care persevereza. A-si salvă onorea, inseamna a-si salvă viitoriulu. Bine! Dacă Parisulu, dupa-ce a întaritu sianturi de 17 ore lunge, dupa-ce a armatu 10 forturi, a radica 300,000 fetiori, a fabricatu 200,000 pusce, a versatu 600 tunuri, a organizatu trei armate complete; dacă Parisulu, dîcu, se va auncă in braciile inamicului si se va predă pre vietia sêu morte, atunci Parisulu va deveni ridiculu. Sè nu uitămu, că singur'a nostra gloria, in decursulu acestoru lune funeste d'în urma, a fostu aperarea Parisului. Cine ni-a datu poteri noue, cine ne-a radica in ochii inamicului? Cine a invinsu indiferentismulu, sêu inamicitiile Europei? — Aperarea Parisului. Cine ni-ar fi potutu procură, in fine, una pace onorifica, dacă nu aperarea Parisului? Se dice, că perspectiv'a Parisului devine pre dî ce merge mai trista. Mie nu mi se pare astu-feliu. Mie metropol'a, inchisa, incongiurata de bastione, fara teatru, fara gazu si rapita, prin sine inasa-si, de padurile ce o incongiurau, ca una veduva carea, spre semnu de doliu, nu-si crutia nice chiaru ornamentulu perului, — mi se pare de una miie de ori mai splendida, decătu in cele mai frumoase dîle de serbatorie, . . . mai splendida, decătu chiaru in tempulu espusetiunei generale, candu dede una ospitalitate asié de frumoasa, loiale si de cordiale acelu-a, cari in

momentulu acestu a o oprima si sugruma. Parisulu si-espuse atunci numai geniulu, asta-di inse si-espune inaintea ochiloru lumii unu ce cu multu mai pretiosu, decătu tote minunile industriei, ale sciintiei si artei: si-espune sufletulu.“

... (Caricature.) Unu corespundinte d'în Parisu alu unui diariu anglesu imputa generalulu Trocha, că elu, ca gentilomu si guvernatoru alu Parisulu, concede a se vinde in publicu cele mai marsiave caricature despre ex-imperates'a Eugenia. „Pre timpulu, candu Eugenia siedeă pre tron, — dice corespundintele, — nece nu se sioptea ce-va scandalosu contr'a ei. Acum inse, candu ea, d'impreuna cu amicii sei se afla in esilu, se vindu pre strade, cu pretiuri bagatele, „Biografie ale femsei lui Bonaparte,“ cari ar'trebuî confiscate. Una caricatura represinta pre imperates'a in pelea gola, zugravindu-o principele Jonville. In alta caricatura este facuta ca unu feliu de centauru femeescu. In un'a a trei-a joca cancanulu, si-si arunca fustele preste capu, er' regele Prusiei stă pre una sofa facia de ea, bē vinu de Champagne si pîvesce, pre candu Napoleonu, barbatulu sêu, siedeă intr'o coliva afirnata de parete.

... (Unu altu processu de pressa) intentatu redactorelui acestui diurnal se va pertrată inaintea camerei juratiloru d'în Pest'a, in 7. l. c.

... (Una aventura intemplata pre calea ferata.) La statiunea Bally Stream, ce jace pre lini'a ferata South-Side, una femea tenera, imbracata in doliu, si tîenendu in braciile unu copilu infasatu, se sul in vagonu si ocupă locu langa unu fetioru teneru d'în New-Jersey. Nu multu dupa ace'a, se eschă intre ei unu discursu, sub decursulu caru'a tener'a dama spuse, că mai inainte cu vre-o căte-va dîle si-a immortalatu barbatulu, si acum'a merge in Filadelfia unde voiesce a petrece preste ierna; la statiunea Springfield va conveni cu unchiulu sêu, care apoi o va petrece mai departe. In decursulu caletoriei, dam'a se aplecă de mai multe ori a supr'a tenerului, — care se sentiă forte fericitu, — pentru a se uită dupa statiune. In fine, sosindu trenulu la Springfield, tenera dam'a, salutandu cu man'a in afara, eschiamă: „Al' éta bunulu meu unchiul Trebuie sè me ducu, sè-lu salutu si sè-lu aducu aici.“ Si, întorcundu-se cătra teneru, cu rogatinnea ca sè grigesca de copilu pàna ce se va reintorce cu unchiulu sêu, i predece mic'a papusie. Tenerulu, plinu de fericire, începî numai de cătu a legană copilulu concediutu grigei sale. Putienu dupa ace'a trenulu se puse in miscare — si mam'a, cu unchiulu, nu se mai reintorsera. Acum'a, tenerulu nostru devine impacientu, si cêrca in busunarie. Inse ce surprindere neplacuta! Orologiulu si portfoiulu cu banii au disparutu. In iritatiunea cea mare, tenerulu cavaleriu aruncă copilulu de la sine, era pasagerii alergara d'în tote părțile intru ajutorulu micului verme, pre cari icuprinse una fîrica panica, vediendu, că copilulu nu dă neci unu semnu de vietia. Inse surprinderea fî si mai mare, candu, defasiurandu-se copilulu, se ivi unu capu de papusia. Tînerulu insielatu estu-modu a juratu a nu se mai lasă neci una-data sè fia sedusu si farmecatu prin ochi frumosi, si a nu mai siede neci una-data langa vre-una veduva cu copilu micu; era capulu papusiei l'a luatn de suveniru.

... (Petru Frusia), proprietariu mare si asessoru comerciale la tribunalulu cambialu d'în Aradu, dupa lunge suferintie, repausă in dîlele trecute. Elu fî unu barbatu binemeritatu pre terenulu baserescu-nationalu. I deplangu morte consangeniului numerosi, intre cari: DD. Dr. Atanasiu Siandorin, profesorulu la preparandi'a romana, Anna Petcu, nascuta Siandoru, Milutinu Frusia, proprietariu in Aradu; etc. Fia-i tieren'a usiora.

... (Directiunea) Asociatiunei nationale d'în Aradu pentru cultura poporului romanu, in siedintia sa extraordinaria de la 27. nov. a. c., primî renunciarea notariului sêu, D. Petru Petroviciu, care dovedî multa activitate sub totu tempulu oficiului sêu.

... (Dlu Giorgiu Craciunescu), fostulu professoru de limb'a si literatura romana la gimnasiulu de Temisor'a, fiindu alotu de membru si referinte in senatulu scolariu alu diecesei romane de Aradu, inspectorele scolariu magiaru, Ioanu Kùmmér, substituitu e professoru romanu la gimnasiulu d'în Temisor'a, in loculu Dlu Craciunescu, pre preutul serbescu d'în locu, care e incapabile, încātu audim, d'a corespunde acestei sarcine. Asié se ingrigescu domni magiari de desvoltarea nostra nationale.

„Amvonulu“

foia basericesca pentru elaborate d'în sfer'a elocintiei sacre, sub redactiunea lui Iustinu Popfiiu (Oradea-Mare, Grosswardein in Ungaria), pentru an. 1871 (anulu II.), apare de doue ori pre luna, in numeri de căte doue cole, in formatu de carte mare. Va aduce totu felulu de predice de dominece, serbatori si de diverse ocațiuni.

Prenumeratiunea se face de odata pentru anulu întregu. Pretiulu de d'încoce de Carpati: 4 fl. v. a.; de d'încolo de Carpati: 1 galb.

Sciri electrice.

Viena, 30. nov. Este faptu, cum-că conferintia, propusa de contele Bismarck in cestiunea Marei-Negre, se va adună in Londr'a si va constă d'inrepresentantii poteri lor signatarie, accreditedati in Londr'a, că conferintia va avé sè se consulte fara prejudetie, adeva sè nu se tiena legata de dechiaratiunea Rusiei relativa la neutralizarea Marei-Negre. Se spera, că Rusi'a inca va primî aceste conditiuni.

Londr'a, 30. nov. Rusi'a dice, că reprezentantele guvernului provisoriu francesu nu este îndreptatitu a participă la conferintia. — „Standard“ dechiară, că Angli'a se va invoia la tîenerea unei conferintie in cestiunea orientala numai sub conditiunea, dacă va participă si Franci'a.

Lille, 30. nov. Prusii parasira citadel'a Amiens si plecara fara amênare spre Parisu, unde are sè se întemple, precum se crede, una lupta mare.

Londr'a, 1. dec. Angli'a si Rusi'a s'au invoia a primî conferintia pre bas'a conventiunei, carea s'a inchiaiatu între Rusi'a si port'a otomana. Obiectulu desbateriloru in conferintia va fi esclusivu numai acêta conventiune, ca suplimentu alu tractatului d'în Parisu.

Viena, 1. dec. Aici se vorbesce, că Novikoff a primitu degiă respunsulu rusescu. — In cercurile diplomatice dă aici se crede, că despre participarea Franciei la conferintia nu pote încapă nice una indoiela. „Tagespresse“ publica unu comunicatu alu ambasadurei francese, prin care se provoca tinerii francesi, cari sunt inca in anii de militia, a se presentă fara amênare la ambasadura. — In guvernamentulu Varsioviei a eruptu coler'a.

Berolinu, 2. dec. Mac Mahon a sositu in Wiesbaden. — In Strassburg s'a descoperitu una espeditiune postale secreta, carea stă in legatura cu cetatea Tours.

Kassel, 2. dec. Napoleonu adresă regelui Wilhelm una scrisore, in carea si-a exprimatu dorintia de a poté vedé pre soci'a sa la sine. Acêta dorintia, d'în consideratiuni economice, i s'a refusat.

Viena, 2. dec. Intrunirea conferintiei se accepta abî cătra inceputulu lui decemvre. Rusi'a si Turci'a voiesce a se intrunî fara amênare; Angli'a si Itali'a inse voiescu amênarea, parte pentru ca sè se pota dá instructiuni acurate reprezentantiloru, parte pentru a poté participă si Franci'a.

Dresda, 2. dec. Perderile corpului sassonu cu ocaziunea erumperei d'în Parisu de la 30. nov. se urca la 12 oficeri si 100 fetiori.

Berlinu, 2. dec. (Oficialu.) Versailles, 1. dec. Perderile francesiloru cu ocaziunea erumperei de ieri fure forte considerabile; asta-di cerura armistitiu de mai multe ore spre a-si ingropă mortii. Perderile Vurtembergensiloru se urca la 40 oficeri si 800 fetiori. Brigad'a Dutrouel a corpului 2. de armata perdū 2 oficeri si 70 fetiori. Perderile sassoniloru nu sunt inca constatate.

Roma, 2. dec. Bismarck cere unu manifestu papalu cătra catoliciei d'în Alsati'a si Lotaringi'a, prin care sè-i provoce a se alipi de Prusi'a, carea urmeza principiului: că tota puterea vine de la Ddieu. Antonelli tiene acêta propunere de prè pripita.

Constantinopolea, 2. dec. Dispuseitiunile de rebelu s'au revocatu. Inrolarea Basim-Bozuciloru s'a suspendatu. S'a emis unu contra-mandatu si in privintia radicarei castreloru proiectate de la Scrutari.

Londr'a, 2. dec. „Standardulu“ lauda curagiulu francesiloru manifestatu cu ocaziunea erumpeloru d'în Parisu si dice: Pacea nu este inca asié de aproape; Prusi'a are inca sè se caiesca, fiindu-că n'a acceptatu conditiunile de pace ale lui Jules Favre.

Burs'a de Viena de la 2. decem., 1870.

5% metall.	55.85	Londra	123.70
Imprum. nat.	65.50	Argintu	122.—
Sorti d'în 1860	91.80	Galbanu	5.87
Act. de banca	728.—	Napoleon'd'or	9.94
Act. inst. cred.	248.75		

Proprietariu si editoriu ALESANDRU ROMANU
Redactoru respund. interim. IONU FORUTIU.